

Tilmelding til madordning ved plejecentre

Når en borger flytter på plejecenter, kan borgeren vælge om de ønsker at blive tildelt madordningen.

Madordningen er et tilbud om døgnforplejning. Der er en fast månedlig betaling.

Prisen er pr. måned 3570 kr./ 117 kr. pr. døgn. I beløbet dækkes råvarer og lønudgifter til det kostfaglige personale.

Er beboeren fraværende, refunderes der i hele døgn (fx indlæggelser/ferier).

Beboer, der ernæres hovedsagelig med sonde, kan fravælge madordning og i stedet betale for den faktuelle pris for sondeernæringen, der som hovedregel vil være billigere.

Vi oplever, at vores borgerer over en længere periode, er blevet dårligere og dårligere set ud fra et ernæringsmæssigt udgangspunkt. Tæt på 3/4 dele har variationer i deres kost eller har fået en decideret ernæringsplan.

På plejecentrene og i Mad & måltider erfarer vi lejlighedsvis at beboerne framelder dele af madordningen eller hele madordningen. Oftest sker det ud fra et økonomisk synspunkt for beboere. Det er ikke hensigtsmæssigt set ud fra plejemæssigt hensyn eller et ernæringsmæssigt hensyn.

Fravalg af madordning sker ofte ved indflytning, hvor borgeren kommer hjemmefra og er vant til at kunne klare sig selv. Udfordringen kommer ved, at borgeren ikke er i stand til at vurdere, hvornår evnerne ikke længere rækker til varetagelse af egen mad. Herved opstår under- og fejlernæring.

Personale, såvel pleje som det kostfaglige personale, oplever en del udfordringer i forhold til de beboere, der fravælger madordningen.

1. Beboer, der fravælger madordningen har en tendens til at isolerer sig i egen lejlighed. Måltiderne er ofte centrum for samvær og fællesskab. Det gælder også i forhold til fester og arrangementer.
2. Det er ikke defineret, hvem der har ansvar for beboerens ernæring der, hvor beboeren har fravalgt madordningen. Der er bliv eksempler på beboer, der har været fejler næret. Når en beboer fx har et utilsigtet væggtab, er der ikke muligheder for at gribe ind, hvis beboeren fastholder fravalget af madordningen. F.eks. tilbyde tilpasset drikke og mellemmåltider.
3. Der er flere eksempler på meget dårlig hygiejne i forhold til beboerens mini køkkener og køleskabe i egen lejlighed, idet beboeren ikke selv formår, at styre køleskabs indhold osv.
4. Beboer, der fravælger madordningen, har ofte behov for hjælp til indkøb/opvarmning/ opvask/ rengøring. Det betyder at plejepersonalet eller kostfagligt personale udfører opgaver, som beboeren reelt selv skulle varetage.
5. En del af beboerens husleje går til fællesarealerne, hvor bl.a. afdelingskøkkenerne ligger og de husholdningsmaskiner og udstyr der anvendes i madfremstillingen. Det betyder, at beboeren i

princippet har ret til at anvende køkkenerne til egen fremstilling af mad. Det er ikke hensigtsmæssigt i forhold til madfremstillingen til øvrige beboere (kapacitet og hygiejnemæssigt).

6. Beboer, der fravælger kostordningen vil lejlighedsvis deltage i fælles arrangementer og fester. Det betyder, at der bruges tid til, at administrer opkrævning af penge eller beboeren udlader at betalte for nem hedens skyld/forglemmelse.
7. Der er en del praksis i forhold til beboere, der er på delvis sondemad. Det er ensbetydende med, at der ofte hentes drikkevarer i køkkenet og afprøves mindre måltider som cremet kost eller kost med anden konsistens. Det sker typisk der, hvor der er en udtrapning af fuld sonde ernæring. Sonderrenses/skylles typisk igennem med dansk vand. Det betyder igen administrativt arbejde eller at der ikke bliver betalt for disse råvarer, der hentes i køkkenet eller forarbejdes. Der er en stigning på antallet af borger, der ernæres med sonde på plejecentrene.
8. Køkkenets økonomi bliver udfordret, når beboer fravælger kostordningen eller er på sondeernæring. Det er set i sammenhæng med, at der er ofte ubesatte lejligheder i længere perioder. I 2017 var der manglende indtægter på ca. 1,8 millioner kr.

Status pr. 24.1 2018

	Birkelund	Bøgely	Kildevældet	Møllebo	Nederbylund	Nedergården	Øster Sende
Delvis kost			2			2	
Ren Sondemad	1	2	1	1			2
Ingen kost	2		3		1		1

Der er en klar opfattelse, fra såvel plejepersonale som det kostfaglige personale, at fravalget af kostordningen ofte skyldes økonomiske overvejelser. I flere tilfælde påtager pårørende sig opgaven, uden at have øje for beboerens trivsel på plejecenteret eller at den ældre efterhånden har brug for fx. en mere energitæt kost/ anden konsistens.

Mad og måltider indstiller på baggrund af ovenstående:

- At det bliver obligatorisk, at borger ved indflytning på plejecenter bliver tilmeldt madordningen. Derfor skal madordningen præsenteres som en del af det at flytte på plejecenter, hvor der sikres pleje og omsorg og dermed også forplejningen, der er dækkende ernæring. Det er en praksis, der udøves i fx Horsens og Skanderborg kommune.
- At der i særlige tilfælde kan dispenseres i forhold til tilmeldingen til kostordningen. Fx i rehabiliterings øje mht. at beboeren kan flytte hjem igen.
- Det anbefales ligeledes at beboer, der ernæres på sonde, skal betale 300 kr. pr måned ud over sonden til dækning af drikkevarer og delvise måltider.
- At ordningen træder gradvis i kraft i forhold til nye borger på plejecentrene.

Jane Vase, Leder af Mad & måltider, den 7.2 2018.